

5.4 Sivistyspalvelut

Raportti palvelualueen kokonaistilanteesta

Sivistyspalveluiden talous on alkanut tasaantua syksyllä 2024 sopeuttamistoimien tuloksena. Henkilöstökulujen ylitys on sulanut kesäkuun lopusta ja on enää 2,3 % yli tasaisen toteuman. Sivistyspalveluiden toimintakate on syyskuun lopussa 74,8 % eli 261 000 euroa alle talousarvion. Varhaiskasvatuksen syyskuun palvelusetelikuluja on kuitenkin jäänyt 160 000 euroa kirjautumatta syyskuun kirjanpitoon, joten sivistyspalveluiden toimintakatteen alitus on noin 100 000 euroa.

Sivistyspalveluissa on tehty talouden sopeuttamista vuoden 2024 osalta. Sopeutustoimet aloitettiin lukuvuoden 2023–24 alettua. Kesken lukuvuotta sopeutustoimia voitiin tehdä vasta seuraavalle lukuvuodelle eli elo-joulukuulle vuoden 2024 osalta, minkä vuoksi vaikutukset alkavat näkyä kolmannessa kvartaalissa.

Tuloslaskelma (Ulk./Sis./Kesk.)	TP 2023	TOT 1-9/2023	TA 2024	TOT 1-9/2024	TOT-TA € 2024	TOT% 2024	Muutos % 2023-2024
TOIMINTATUOTOT	1 468 186	1 264 468	985 700	995 012	9 312	100,9 %	-21,3 %
Myyntituotot	432 904	243 332	311 300	190 354	-120 946	61,1 %	-21,8 %
Maksutuotot	491 792	288 309	457 900	299 819	-158 081	65,5 %	4,0 %
Tuet ja avustukset	519 829	720 929	211 700	490 916	279 216	231,9 %	-31,9 %
Muut toimintatuotot	23 661	11 898	4 800	13 923	9 123	290,1 %	17,0 %
TOIMINTAKULUT	-33 582 875	-24 178 661	-33 588 622	-25 391 274	8 197 349	75,6 %	5,0 %
Henkilöstökulut	-20 976 551	-15 028 364	-20 081 122	-15 524 053	4 557 069	77,3 %	3,3 %
Palvelujen ostot	-7 490 792	-5 218 701	-7 303 100	-5 312 754	1 990 346	72,7 %	1,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-733 594	-649 515	-774 300	-644 058	130 242	83,2 %	-0,8 %
Avustukset	-674 967	-523 680	-755 000	-462 197	292 803	61,2 %	-11,7 %
Muut toimintakulut	-3 706 970	-2 758 401	-4 675 100	-3 448 211	1 226 889	73,8 %	25,0 %
TOIMINTAKATE	-32 114 689	-22 914 193	-32 602 922	-24 396 262	8 206 661	74,8 %	6,5 %

Poikkeamat toimintatuotoissa

Sivistyspalveluiden toimintatuotot syyskuun lopussa ovat 995 000 euroa. Toteumaprosentti on 100,9 %, mikä ylittää tasaisen toteuman noin 25 prosentilla. Toimintatuottoja on kertynyt yhdeksän ensimmäisen kuukauden osalta 255 000 euroa yli tasaisen toteuman. Myös varhaiskasvatuksen toimintatuotot ovat toteutuneet lähes 5 % yli tasaisen toteuman. Varhaiskasvatuksen toimintatuotosten osuus koko sivistyspalveluiden tuotoista on 300 000 euroa. Tuotoista runsas 100 000 euroa tulee musiikkiopiston lukukausimaksuista ja noin 200 000 euroa kotikuntakorvauksista. Hanketuottoa on noin 490 000 euroa. Musiikkiopiston syksyn lukukausimaksut eivät ole tuloutuneet vielä kolmannessa kvartaalissa, vaan tulevat näkymään noin 50 000 euron tulona tilinpäätöksessä.

Hanketuotot ovat toteutuneet runsaina alkuvuodesta. Hanketulo on toteutunut yli kaksinkertaisesti talousarvioon nähden. Talousarvioon budjetoitiin vuodelle 2024 hanketuloa 212 000 euroa. Hanketulosta kuitenkin jaksottuu tilinpäätöksessä vuodelle 2025 runsas 200 000 euroa, joten poikkeama talousarvioon ei tule olemaan suuri tilinpäätöksessä.

Poikkeamat toimintakuluissa

Toimintakulut ovat syyskuun lopussa enää 0,6 % yli tasaisen toteuman, kun kesäkuun lopussa ylitystä oli 3,4 %. Toimintakulujen ylitys johtuu edelleen henkilöstökulujen ylittymisestä. Henkilöstökulut ovat ylittyneet perusopetuksessa ja hankkeissa. Henkilöstökulujen ylitystä tasoittaa kuitenkin varhaiskasvatuksen henkilöstökulujen alittuminen 50 000 eurolla ja lukion 55 000 eurolla.

Henkilöstökulujen ylitys on syyskuun lopussa koko palvelualueella 400 000 euroa. Näistä noin sata-tuhatta euroa on lukion ja perusopetuksen hankkeista syntyneitä henkilöstökuluja. Syynä tähän on, ettei kesken talousvuotta alkaneisiin hankkeisiin ole voitu budjetoida henkilöstökuluja tai muita-kaan kuluja. Näihin kuluihin on kuitenkin tullut hankerahoitus, mikä näkyy hanketuottoina tulopuo- lella.

Perusopetuksen henkilöstökulut ovat noin 360 000 euroa yli tasaisen toteuman. Henkilöstökulujen ylitys on kuitenkin jo syyskuun lopussa laskenut 1,26 % kesäkuun lopun tilanteesta.

Toimintakulujen ylitys koko palvelualueella on noin 200 000 euroa. Palveluiden ostot ovat toteutu- neet 2,3 % alle tasaisen toteuman eli 168 000 euroa, vaikka palveluiden ostoihin oli budjetoitu lähes 200 000 euroa vähemmän kuin vuoden 2023 tilinpäätös osoitti.

Käynnissä olevat toimenpiteet

Kunnassa on käytössä henkilöstötehtävien täyttölupamenettely. Kaikki lukuvuoden 2024–25 henki- löstötehtävät on täytetty täyttölupamenettelyn kautta. Täyttölupamenettelyn kautta on saatu sääs- töä joidenkin lyhyiden sijaisuuksien täyttämättä jättämisenä. Sen sijaan lasten ja oppilaiden määrän väheneminen on vähentänyt myös henkilöstötarvetta erityisesti varhaiskasvatuksessa, mutta jonkin verran myös opetuspalveluissa. Hanketoiminta on myös vähentynyt, mikä vähentää henkilöstökulu- ja. Syksyllä 2024 sivistyspalveluissa on 24 työntekijää vähemmän kuin syksyllä 2023.

Varhaiskasvatuksessa merkittävä sopeutustoimi on tavoite saada käyttöaste nousemaan 80 pro- senttiin. Päiväkotien käyttöaste on syyskuun lopussa 76 %. Käyttöasteet vaihtelevat päiväkodeissa 71 prosentista 79 prosenttiin.

Jonkin verran säästöä on saatu syksyn osalta mm. seuraavilla toimenpiteillä: jakotuntien vähentä- minen, Koivulan päiväkodin ja Veto-ryhmien siirtyminen omiin tiloihin sekä joustavasta esi- ja al- kuopetuksesta luopuminen.

Toiminnalliset ja strategiset tavoitteet

Näkökulma	Tavoite	Toimenpide	Valtuustoon sitova mittari
Talous	Sivistyspalveluiden vastuu- alueiden talous toteutuu talousarvion mukaan.	Työntekijöiden työpanoksen ja tilojen joustava, tehokas käyttö.	Sivistyspalveluiden toimintakate (%) 1–3/2024 23,3/25,0 % 1–6/2024 52,7/50,0 % 1–9/2024 74,8/75 % 1–12/2024
		Yksityisistä vuokratiloista luovutaan.	
		Kestävän kehityksen mukainen energian ja materiaalien käyttö.	
		Varhaiskasvatuksen käyttöaste kasvaa 80 %:iin.	
Henkilöstö	Henkilöstön työhyvinvointi paranee.	Työntekijöiden hyvinvointiin ja työolosuhteisiin panostetaan.	Sairauspoissaolopäivät/työntekijä 1–6/2024: 2 801 pv, 6,32 pv/tt 1–6/2023: 3 428 pv, 7,48 pv/tt
		Henkilöstön osaamista ja työn imua vahvistetaan koulutuksella.	

			1-9/2024: 4 825 pv, 11,35 pv/tt 1-9/2023: 5 462 pv, 11,93 pv/tt
Laatu	Monipuoliset oppimisympäristöt ja opetuksen painotukset tarjoavat oppilaille ja opiskelijoille mahdollisuuden kehittyä omien edellytysten mukaisesti.	Lasten ja nuorten osaamista ja harrastuneisuutta tuetaan erikoisluokkatoiminnalla, kuten kaksikielinen opetus ja matematiikkapainotus, alakoulusta lukion loppuun. Opetusteknologiassa painotetaan yhteisöllisiä oppimisympäristöjä, jotka mahdollistavat ajasta ja paikasta riippumattoman oppimisen ja lisäävät yhteisöllisyyttä ja työn jakamista sekä opettajien että oppilaiden kesken.	
	Koulukiusaaminen vähenee.	Toteutetaan vuonna 2023 käyttöön otettua kiusaamiseen puuttumisen suunnitelmaa. Vahvistetaan KiVa-mallin toteutusta. Otetaan käyttöön 1-3 uutta kiusaamiseen puuttumisen mallia.	Oppilaiden poissaolot vähenevät 31.12.2023 poissaolomääristä. Poissaolotunnit/oppilas - 1-6/2024: 36,4 t - 1-6/2023: 34,7 t Toteutunut: Ei .
	Kasvun ja oppimisen tuen painopisteen siirtyminen ennaltaehkäisevään työhön ja varhaiseen puuttumiseen.	Monipuolisen harrastustarjonnan järjestäminen koulupäivän yhteyteen. Lapset puheeksi (LP) -keskustelut toteutetaan peruskoulun 1. ja 7. luokalla sekä esiopetuksessa. Uuden opiskeluhoitosuunnitelman toteutus yhteistyössä Pohteen toimijoiden kanssa.	Poissaolotunnit/opiskelija - 1-6/2024: 16,10 t - 1-6/2023: 17,7 t Toteutunut: Kyllä . Syksyn poissaolot tarkastetaan tilinpäätöksessä 2024.
	Lasten, nuorten ja henkilökunnan kv-valmiudet ja käsitys monikulttuurisesta maailmasta vahvistuu. Opitaan toimimaan eri kieli- ja kulttuuriryhmistä tulevien ihmisten kanssa ja ymmärretään globaalin vastuun näkökulmaa.	Sivistyspalveluissa tehdään yhteistyötä kansainvälisyyskasvatuksen toimijoiden kanssa ja työskennellään aktiivisesti kansainvälisyyden vahvistamiseksi kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa.	

Sivistyspalveluiden valtuustoon sitovia mittareita ovat talousarvion toteutumisprosentti, henkilöstön sekä oppilaiden ja opiskelijoiden poissaolot. Talousarvion toteutumisprosentin osalta on päästy talousarviotavoitteeseen. Tavoitteena on ollut, että sivistyspalveluiden talous toteutuu talousarvion mukaan. Sivistyspalveluiden talousarvion toteutumisprosentti on 74,8 % eli 0,2 % alle tasaisen toteuman.

Henkilöstön keskimääräiset sairauspoissaolopäivät työntekijää kohti ovat laskeneet hieman vuoden 2023 vastaavaan aikaan verrattuna. Poissaolopäiviä on runsas puoli päivää vähemmän työntekijää kohti kuin vuoden 2023 vastaavana aikana. Oppilaiden ja opiskelijoiden syyslukukauden poissaolot tarkistetaan tilinpäätöksessä 2024.